

Altıncı Pencere-3- Öyle de bağlardaki muntazam nebatat ve nebatatın gösterdikleri...

Öyle de bağlardaki muntazam nebatat ve nebatatın gösterdikleri müzeyyen çiçekler ve çiçeklerin gösterdikleri mevzun meyveler ve meyvelerin gösterdikleri müzeyyen nakışlar, birer birer yine o Sâni'-i Hakîm'in vücuduna şehadet ve vahdetine işaret etmekle beraber, külliyetleriyle gayet şaşıaalı bir surette cemal-i rahmetini ve kemal-i rububiyetini gösterir.

1. Bağlardaki Muntazam Nebatat

Bağlardaki **“muntazam nebatat”** (intizamlı bitkiler), kâinatın kör bir tesadüfün oyuncağı olmadığını, aksine her bir zerresinin bir hesap ve program dâhilinde hareket ettiğini ispat eder. Bitkilerdeki bu “nizam” ve “intizam”, bir **Münazzım'ın** (Düzenleyici) ve **Sâni-i Hakîm'in** varlığına (**vücuduna**) şu pencerelerle şehadet eder:

Vücuduna Şehadet:

1. “Kör Kuvvet”ten Çıkan “Hassas Geometri”

Toprağın altı karanlık, karışık ve şuursuz maddelerle doludur. Ama o karışımdan çıkan bir bitkiye bak. Yapraklar **ölçüyle dizilmiş**, damarlar **hesapla yayılmış**, çiçekler **simetriyle açılmış**.

Bir çekirdeği toprağa koyalım: Sert toprağı yarararak yukarı çıkar. Yapraklarını belli bir düzenle dizer. Damarlarını ihtiyaca göre dağıtır. Güneşe yönelir

Adeta **hesap yapan bir mühendis, çizen bir mimar** gibi hareket eder. Bu kadar ince bir geometri, açıkça şunu gösterir: **Ortada bir ilim var, bir hesap var, bir plan var.**

Ve bu plan, **Alîm ve Kadîr bir Zât'ın varlığına şehadet eder.**

Kör kuvvet, sağır tabiat ve şuursuz toprak; “geometri” bilmez, “hesap” yapamaz. Eğer ortada bir hesap varsa, o hesabı yapan bir **Alîm** (Her şeyi bilen) ve o hesabı hayata geçiren bir **Kadîr** (Sonsuz güç sahibi) zatın varlığı güneş gibi aşikardır.

2. “Fabrika” Gibi İşleyen Yapraklar (Kimya Laboratuvarı)

Bitkilerin her bir yaprağı, aslında dünyanın en gelişmiş laboratuvarından daha karmaşık bir işleyişe sahiptir. Karbondioksiti alıp oksijene çevirmek, güneş ışığını enerjiye (şeker) dönüştürmek (fotosentez) ve topraktan gelen mineralleri en uygun formda işlemek; devasa bir kimya bilgisini gerektirir.

Bir fabrikanın bacasından duman çıkması, o fabrikayı kuran bir mühendisi ispat ettiği gibi; her bir nebatın “hayat” üretmesi de, o hayatın formülünü yazan bir **Hayy-ı Kayyûm’un** varlığına en büyük şahittir.

3. “İmkan”dan “Vücub”a Geçiş

Bir tohumun önünde milyonlarca farklı şekil ve özellik alma ihtimali varken (imkan), o tohumun her defasında kendi türüne has, mükemmel bir nizamı seçmesi rastgele olamaz.

Neden bir asma dalı karmaşık bir düğüm olmak yerine, meyvelerini taşıyacak en ergonomik ve estetik nizamı alır? Neden yapraklar birbirinin güneşini kapatmayacak şekilde dizilir?

Bu “tercih”, bir **İrade** (Mürîd) sahibini gösterir. Milyonlarca yanlış yol içinden tek bir “doğru ve intizamlı” yolu seçmek, ancak o yolu bilen bir Zat’ın varlığıyla mümkündür.

4. Zamanlama ve Mevsimsel Nizam

Milyarlarca bitkinin tam vaktinde uyanması, çiçek açması ve meyveye durması devasa bir “saat” gibidir. Bahar geldiğinde yeryüzündeki bütün bağların aynı anda “Bismillah” diyerek faaliyete geçmesi, şaşırmadan ve karıştırmadan kendi vazifelerini yapmaları bir komuta merkezini gösterir.

Bir ordudaki askerlerin aynı anda içtima yapması, o ordunun bir kumandanı olduğunu ispatladığı gibi; nebatat ordusunun bu muazzam disiplini de, kâinatın mutlak hâkimi olan **Zât-ı Zülcelal’in** vücuduna şahadet eder.

Hülasa: En basit bir binanın tuğlalarının üst üste dizilmesi bir “mimar”sız olamazken; yeryüzü bağlarındaki trilyonlarca bitkinin, atomlarından meyvelerine kadar **muntazam** bir şekilde dizilmesi, sahipsiz ve ustasız olamaz. Her bir nebat, lisan-ı haliyle der ki: **“Ben kendi başıma bu intizamı kuramam; beni, nizamı ve hikmeti sonsuz olan bir Sâni’ (Sanatkar) yaratmıştır.”**

Vahdetine İşaret:

Bağlardaki **“muntazam nebatat”** (intizamlı bitkiler), yeryüzünün her köşesinde aynı “kanunlarla” hareket ederek kâinatın parçalanamaz bir bütün olduğunu ve tek bir elden çıktığını ispat eder. Bitkilerin bu intizamı, **Vahdet-i İlahiyeyi** (Allah’ın birliğini) şu sarsıcı delillerle ilan eder:

1. “Genel Kanun” Birliği

Dünyanın en doğusundaki bir bağ ile en batısındaki bir bağda yetişen bitkiler, birbirlerinden binlerce kilometre uzak olmalarına rağmen aynı **biyolojik kanunlara** tabidirler.

Hepsi aynı güneşten enerji alır (fotosentez), hepsi aynı elementleri (karbon, azot, hidrojen) kullanır ve hepsi aynı üreme sistemine sahiptir.

Eğer bu bitkilerin “terbiye edicileri” (Rableri) ayrı olsaydı; her birinin kimyası, büyüme kanunu ve ihtiyaçları farklı olurdu. Ancak kâinatın her yerinde aynı “işletim sistemi”nin (hayat kanunu) hükmetmesi, **yönetimin tek bir merkezden** yapıldığını ispat eder.

2. “Elementlerin” Ortak Hizmeti

Bitkiler; hava, su, toprak ve güneş gibi devasa unsurların birleşmesiyle boy gösterirler.

Bir üzüm asmasının büyümesi için; bulutun su taşıması, güneşin ısıtması ve toprağın minerallerini sunması gerekir. Bu cansız unsurlar, bitkiye hizmet etmek için adeta sözleşmiş gibi el ele verirler.

Birbirinden habersiz olan güneşi, bulutu ve toprağı bir bitkinin etrafında “yardımcı” olarak toplamak; ancak **hem güneşi hem bulutu hem de toprağı dizgininde tutan** bir Zat’ın (Vâhid-i Ehad) işi olabilir. Bu muazzam “teavün” (yardımlaşma), kâinatın bir tek zatın mülkü olduğunu ilan eder.

3. “Şaşırmayan ve Karıştırmayan” Küllî İrade

Bahar mevsiminde milyonlarca farklı bitki türü, aynı anda ve aynı dar mekanda (toprakta) uyanır. Milyarlarca tohum ve çekirdek birbirine benzer; hepsi çamurlu toprak altındadır. Fakat hiçbirini şaşırmaz, birbirinin rızıkına müdahale etmez ve her biri kendi türünün intizamıyla çıkar. Domates çekirdeğinden patlıcan çıkmaz, gül tohumu dikene dönüşmez.

Bu kadar karmaşa içinde bu kadar yüksek bir “ayırt etme” (tefrik) ve “nizam,” ancak her bir tohumu tek tek tanıyan ve hepsini bir ordu gibi idare eden **tek bir Kumandanın** varlığıyla açıklanabilir. Öyleyse; bir tek yaprağına sahip çıkan, ancak kâinatın tamamına sahip olan Zat olabilir. Bu küllî nizam ve parça-bütün ilişkisi, **Lailahe illallah** (Allah’tan başka ilah yoktur) hakikatini kâinatın her yanına yazılmış bir mühür gibi gösterir.

2. Müzeyyen Çiçekler

Müzeyyen (süslenmiş, sanatla bezenmiş) çiçekler, yeryüzü sarayının en zarif ve en konuşkan şahitleridir. Bir çiçeğin sadece “var olması” değil, muazzam bir estetikle “süslenmiş olması”, tesadüfü ve şuarsuz tabiatı kökünden reddeden bir **Sâni-i Zülcemal’in**

(Sonsuz Güzellik Sahibi Sanatkarın) varlığına (**vücuduna**) şu pencerelerle şahadet eder:

Vücuduna Şahadet:

1. “Kasti Bir Tercih” ve Estetik

Çiçeklerin hayatta kalması için sadece yeşil bir yaprak olması yeterli olabilirdi. Ancak her çiçek; kendine has bir renk, desen ve kokuyla donatılmıştır.

Kör tabiat ve serseri tesadüf; “güzellik,” “uyum” ve “sanat” nedir bilmez. Bir gülün yaprağındaki kadifemsi doku veya bir orkidenin üzerindeki simetrik nakışlar, bilinçli bir **tercihin** sonucudur.

Bir fırça darbesi bile bir ressamı gösterirken; canlı, kokulu ve her bahar tazelenen milyonlarca “canlı tablo,” o tabloları çizen bir **Zât-ı Kadîr’in** vücudunu güneş gibi ispat eder.

2. “İlim ve Hikmet” ile Gelen Süsleme

Çiçeklerin süsü, sadece boş bir gösteriş değil, derin bir hikmetin parçasıdır.

Çiçeğin rengi, o bölgedeki böcekleri çekecek şekilde ayarlanmıştır. Kokusu, uzaklardaki misafirleri davet edecek bir “parfüm” gibidir. Taç yapraklarının dizilişi, polenlerin korunması için en ideal mühendislik tasarımıdır.

Böceği tanımayan, güneş ışığının renk tayfını bilmeyen ve biyokimyadan anlamayan bir gücün; çiçeği bu kadar hikmetli bir “müzeyyeniyet” (süslülük) ile donatması imkansızdır. Bu, her şeyi kuşatan bir **İlim** sahibinin şahsi mührüdür.

3. “Tanışıklık ve İltifat” (Vedûd İsminin Şahadeti)

Çiçeklerdeki bu harika süsleme, doğrudan doğruya insanın ve diğer canlıların “estetik zevkine” hitap eder. Çiçek, kendi güzelliğinin farkında değildir. Toprak ve su da çiçeğin güzelliğinden zevk almaz. Öyleyse bu süs kimin içindir? Bu süs, onu takdir edecek olan “akıl ve duyu” sahibi varlıklar (insanlar) içindir.

Çiçeği bir gelin gibi süsleyip insanın nazarına sunmak; insanı tanıyan, ona değer veren ve kendini sevdirmek isteyen bir **Vedûd** (Seven ve Sevilmeye Layık Olan) Zat’ın varlığına en latif bir şahadettir.

4. “Yokluktan Gelen Sanat”

Çiçekler, karanlık ve çamurlu bir topraktan, her türlü kirlilikten uzak, tertemiz ve pırıl pırıl çıkarlar. Kapkara toprağın içinden, bembeyaz bir zambağın veya rengarenk bir lalenin çıkması; neden (toprak) ile sonuç (çiçek) arasındaki devasa uçurumu gösterir. Toprakta o renkler, o kokular ve o letafet yoktur.

Sebeup (toprak) bu kadar basitken, sonucun (çiçek) bu kadar müzeyyen olması; sanatın

toprağa değil, toprağı bir tezgah gibi kullanan bir **Sâni-i Hakîm'e** ait olduğunu haykırır.

Özetle: Her bir **müzeyyen çiçek**, üzerindeki sanatlı nakışlarla bir “mektup” gibidir. Mektup varsa, onu yazan bir **Kâtip** vardır. Sanat varsa, o sanatı icra eden bir **Sanatkar** vardır. Yeryüzü bahçesindeki her bir çiçek, kendi lisan-ı haliyle der ki: **“Beni şuursuz maddeler yapmadı; beni, güzelliği seven ve her şeyi hikmetle süsleyen sonsuz bir Kudret sahibi yarattı.”**

Vahdetine İşaret:

Müzeyyen (süslenmiş) çiçeklerin **vahdete** (Allah'ın birliğine) şehadet etmesi, yeryüzünün her köşesinde aynı “sanat dilinin” ve aynı “estetik mührün” okunması demektir. Bir çiçek sadece kendi güzelliğini değil, tüm çiçeklerle olan akrabalığını ve aynı elden çıktığını şu harika pencerelerle ilan eder:

1. “Üslup ve Tezgâh” Birliği

Dünyanın en uzak noktalarındaki çiçekleri kıyaslayın: Amazon ormanlarındaki bir orkide ile Anadolu'daki bir kır çiçeği... İkisi de aynı temel tasarım prensiplerine sahiptir.

Hepsinde taç yapraklar, çanak yapraklar, polenler ve nektar kanalları gibi “ortak bir mühendislik” vardır. Renklerin dizilişindeki estetik kural (altın oran, simetri) her yerde aynıdır.

Eğer çiçekleri yapan sanatçılar ayrı olsaydı, her birinin tarzı, kimyası ve estetik anlayışı farklı olurdu. Ancak kâinatın her yerinde aynı “sanat üslubunun” hükmetmesi, **ressamın tek olduğunu** ispat eder.

2. “Güneş ve Işık” ile Kurulan Ortaklık

Çiçeklerdeki o müzeyyen renklerin (kırmızı, mor, sarı) ortaya çıkması için güneş ışığına ihtiyaç vardır. Çiçek, kendi rengini güneşten gelen beyaz ışığın içindeki tayfları süzerek oluşturur.

Çiçeği o muazzam renge boyayan kim ise, o boyayı içeren güneş ışığını yaratan da O'dur. Işık ile çiçeği bu kadar hassas bir “estetik iş birliği” içinde buluşturmak, ancak **hem güneşi hem de yeryüzündeki trilyonlarca çiçeği aynı anda kabza-i kudretinde tutan** bir Zat'ın işi olabilir.

3. “Arı ve Böcek” ile Olan Evrensel Anlaşma

Çiçeklerin süsü (nakışı ve rengi), aslında birer “davetiye”dir. Arılar ve kelebekler bu renkli davetiyeleri okuyarak rızıklarına giderler.

Bir çiçeğin nakışı ile bir arının göz yapısı arasındaki uyum, kâinat çapında bir “haberleşme ağı”dır. Çiçeğe o süsü veren kim ise, arıya o süsü fark edecek “gözü” ve o süse aşık olacak

“fıtrati” veren de O’dur. Bu muazzam yardımlaşma ve tanışıklık sistemi, kâinatın parçalanamaz bir bütün olduğunu ve **tek bir iradeyle** yönetildiğini gösterir.

4. “Tek Bir Kanun, Milyarlarca Netice”

Milyarlarca çiçek, aynı “bahar” mevsiminde, aynı “hava” molekülleriyle ve aynı “su” ile süslenir. Bir fabrikanın aynı anda milyonlarca farklı model ama aynı kalitede kumaş dokuması gibi; yeryüzü de bahar mevsiminde dev bir dokuma tezgahına döner. Papatya beyaz, gelincik kırmızı, menekşe mor dokunur.

Malzeme aynı (toprak, su, hava), zaman aynı, mekan aynı... Ama sonuçlar farklı ve mükemmel. Bu durum, maddelerin kendi başlarına bu işi yapmadığını; aksine her bir çiçeğin üzerinde, o fabrikanın sahibi olan **Sâni-i Vâhid’in** özel bir mührü olduğunu ispat eder.

Hülasa: Nasıl ki bir kitaptaki bütün harfler aynı mürekkepten çıkmış ve aynı kâtibin kaleminden dökülmüştür; yeryüzü sayfasındaki her bir **müzeyyen çiçek** de aynı kudret mürekkebiyle ve aynı hikmet kalemiyle yazılmıştır. Bir tek çiçeği süsleyen, ancak bütün baharı ve bütün çiçekleri süsleyen Zat olabilir. Bu da doğrudan doğruya **Vahdet-i İlahiyeyi** ilan eder.

3. Mevzun Meyveler

“**Mevzun**” kelimesi; ölçülü, dengeli, tam kıvamında ve bir mizan (terazi) ile takdir edilmiş demektir. Meyvelerin üzerindeki bu “ölçü” ve “denge”, kör tesadüfün imkansızlığını ispatladığı gibi, kâinat çapındaki bir “**Vahdet**” (birlik) mührünü de ilan eder:

Vücutuna Şehadet:

1- Sıfır Hata” ile Kimyasal Terazî

Bir meyvenin içindeki şeker, asit, vitamin ve su oranı öyle bir hassasiyetle ayarlanmıştır ki, ne bir gram eksik ne bir gram fazladır. Eğer bir eczaneye giderseniz ve binlerce kavanozun içindeki maddelerin miligramı miligramına karıştırılıp tam size şifa olacak ilaçlara dönüştüğünü görürseniz; “Bunlar rüzgarla devrildi, kendi kendine karıştı” diyebilir misiniz?

İşte yeryüzü eczanesindeki her bir **mevzun meyve**, o ilaçtan daha hassas bir ölçüyle hazırlanmış ilahi bir macundur. Bu ölçü; kör kuvvetlerin, sağır tabiatın ve serseri tesadüfün işi olamaz. O ölçü, her bir meyvenin lisaniyla: “**Beni sonsuz bir ilim ve hikmet sahibi olan bir Zat yarattı**” diyerek O’nun vücuduna (varlığına) şehadet eder.

Toprak, su ve güneş gibi şuursuz sebepler; ne şekeri tanır, ne vitamini bilir, ne de insanın biyolojik ihtiyacından haberdardır. O çamurlu sudan, tam kıvamında ve şifalı bir karışım süzmek; ancak elementlere hükmeden ve her şeyi kuşatan bir **İlim** sahibinin varlığıyla

mümkündür. Ölçü varsa, o ölçüyü takdir eden bir “Ölçü Koyucu” (Mukaddir) vardır.

2- Genetik Program Mucizesi

Her meyve, kendi türüne has bir ölçüyle (şekil, hacim ve ağırlık) büyür. Bir elma çekirdeğinden karpuz çıkmaz; elma ise hep elma ölçüsünde kalır.

Koca bir ağacın bütün planını, kaderî programını ve meyvesinin gelecekteki ölçülerini milimetrik bir çekirdeğe sıkıştırmak; ancak sonsuz bir **Kudret** ve her şeyi ihata eden bir **İrade** sahibi olan Zat'ın işi olabilir. Çekirdekteki o “manevi kalıp”, o Zat'ın varlığının gizli bir imzasıdır.

Sadece bir çekirdek değil. Bütün elmalar aynı programa göre çıkar. Bütün ağaçlar kendi türünü şaşmadan verir. Bütün tohumlar kendi planını eksiksiz uygular.

Milyarlarca çekirdek ama aynı kanun. Bu neyi gösterir? **Program bir → Programlayıcı birdir.** Eğer farklı eller karışsaydı: Türler karışırdı, ölçüler bozulurdu, sistem şaşardı. Ama hiçbir zaman bir elma çekirdeğinden armut çıkmaz. Bu sarsılmaz düzen ilan eder ki: **İrade birdir, takdir birdir, kudret birdir.**

3- İnsanla Olan Tam Uyum

Meyvelere dikkatle bak. Büyüklüğü elde tutulacak kadar, yumuşaklığı dişle kolayca yenilecek kadar, kabuk yapısı korunacak ama açılacak kadar ölçülü. Adeta **insanın eline, ağzına ve midesine göre ayarlanmış.** Aynı zamanda bir meyve: Görüntüsüyle gözüne hitap eder, tadıyla diline lezzet verir, içindeki vitaminlerle vücudunu besler. Bu kadar çok yönlü bir uyum, şuursuz maddelerin işi olabilir mi?

Meyve insanı tanımaz... İnsan meyveyi yapmaz... Ama ikisi **tam birbirine uygun.** Bu açıkça gösterir ki: **İkisini birlikte bilen ve birlikte yaratan bir Zât vardır.**

Netice: Meyve insana göre. İnsan meyveye göre. Her şey birbiriyle uyum içinde. Öyleyse: **Rızkı veren kim ise, rızkı yiyeni de yaratan odur. Ölçüyü koyan kim ise, sistemi kuran da odur.** Ve her meyve lisan-ı haliyle şöyle der: **“Seni tanıyorum; çünkü beni sana göre yapan var.”** Bu da açıkça ilan eder: **Rezzak birdir, Mürebbî birdir, Sahip birdir.**

Vahdetine Şehadet:

1- Ortak Formül Birliği

Dünyanın neresine giderseniz gidin, bir elmanın içindeki vitamin oranı, şeker dengesi ve lif yapısı neredeyse aynıdır.

Japonya'daki toprak ile Türkiye'deki toprak, oradaki güneş ile buradaki güneş farklı diller konuşsa da; ortaya çıkan “meyve” aynı **mevzun** (ölçülü) formülle çıkar.

Bu durum, bütün yeryüzü bahçelerinin tek bir “laboratuvar”dan, tek bir “formül” ile yönetildiğini ispat eder. Eğer rızkı verenler ayrı olsaydı, her coğrafyanın meyvesi ölçsüz ve karmaşık olurdu.

2- İhtiyaç ile İkrâm Arasındaki “Hassas Terazî”

Meyvelerin mevzun olması, sadece kendi iç dengesi değil, onu yiyecek olan canlının ihtiyacıyla olan **tam uyumdur**.

Kışın çıkan bir portakalın içindeki C vitamini oranı ile insan vücudunun o mevsimdeki direnç ihtiyacı arasında muazzam bir “ölçü” vardır. Yazın çıkan karpuzun su oranı ile insanın harareti arasındaki denge tesadüf olamaz.

Meyveye o ölçüyü koyan kim ise, insanın biyolojik ihtiyacını bilen de O’dur. Meyve ile insanı bu “mevzin” (ölçülü) dengeyle birbirine bağlamak; ancak **hem meyveyi hem insanı aynı anda yaratan** bir Zat’ın (Vâhid-i Ehad) işi olabilir.

3- Hikmet Ölçüsü

Meyvelerin ağırlıkları ve taksimatları, dalların taşıma kapasitesine göre “mevzin” kılınmıştır.

Dev gibi bir karpuzun incecik bir yer sarmaşığında yerde yetişmesi; buna mukabil küçücük bir narın veya elmanın ağaç dalında asılı durması tam bir mühendislik ölçüsüdür. Eğer karpuz ağaçta yetişseydi, düşmesi bir felaket olurdu.

Bu ölçü, kâinatta geçerli olan genel bir hikmet yasaasının parçasıdır. Yerçekimini, dalın mukavemetini ve meyvenin ağırlığını birbirine göre “ölçüp” biçen irade tektir. Bu külli denge, her şeyin tek bir merkezden idare edildiğini (vahdeti) gösterir.

4- Çekirdekteki “Ölçülü Arşiv”

Her meyvenin kalbinde, o meyvenin ve ağacın bütün planını taşıyan bir çekirdek vardır.

Koca bir ağacın kader programının, milimetrik bir çekirdeğe “mevzin” (ölçülü) olarak sıkıştırılması; kâinatın her yerinde (her bitkide) aynı yöntemin kullanılmasıdır.

En küçük bir hücredeki ölçü ile en büyük bir yıldızın yörüngesindeki ölçü aynıdır. Bu “küçüğe büyüğü saklama” sanatı, kâinatın tek bir mührün baskısı altında olduğunu ispat eder.

Çamurlu sudan şekerli kavun, asitli limon veya yağlı zeytin süzmek; kimya bilen, besin değerini ölçen bir kudreti gösterir.

4. Müzeyyen Nakışlar (Sanatın Zirvesi)

Meyvelerin üzerindeki çizgiler, renk geçişleri ve o iştah açıcı estetik (nakışlar), sanatın en ince ayrıntısıdır.

Vücuduna Şehadet:

Meyvenin dış kabuğundaki parlaklık ve doku, onu bize sevdirmek isteyen bir “Müzeyyin”i (Süsleyici) gösterir. Basit bir sofradaki tabağın desenini bile “biri yapmış” diyen insan; yeryüzü tabağındaki bu canlı nakışları, bu tatlı rızıkları ve bu renkli süsleri “tesadüf” veya “tabiat” denilen şuursuz sebeplere verirse, kainatın en büyük nankörlüğünü ve akılsızlığını yapmış olur. Çünkü her bir meyve, üzerindeki nakışla **Sâni-i Hakîm’in mührünü** taşımaktadır.

Vahdetine İşaret:

1- Nakışlar Farklı, Üslup Bir

Dünyanın en usta ressamlarının bile kendine has bir fırça darbesi, bir tarzı vardır. Kâinat sergisindeki nakışlarda da tek bir “üslup” hakimdir.

Mikroskopla bir kar kristalindeki simetriye baksanız, bir portakalın kabuğundaki gözeneklere baksanız veya bir kelebeğin kanadındaki desenleri inceleseniz; hepsinde aynı **geometrik nizami**, aynı **renk uyumunu** ve aynı **sanatı** görürsünüz.

Eğer bu nakışları yapan sanatçılar ayrı olsaydı, kâinatta bir üslup karmaşası olurdu. Ancak atomdan galaksiye kadar her yerdeki “estetik dokunuş” aynı kalitede ve aynı tarzdadır. Bu, fırçanın tek bir elden çıktığını ispatlar.

2- Nakışı Yapan da, Onu Okuyanı Yaratan da Birdir

Meyvelerin üzerindeki nakışlar (renk, doku, parlaklık), sadece o meyveye ait bir süs değildir; o meyveyi yiyecek olan canlıyla (insan ve hayvanla) doğrudan iletişim kuran bir “dildir.”

Bir elmanın kırmızı nakışı, insanın gözüne hitap eder. Bir çiçeğin nakışlı deseni ve kokusu, arıyı kendine davet eder. Çiçekteki nakışı çizen kim ise, arının gözünü ve koku alma duyusunu yaratan da O’dur. Meyveyi iştah açıcı bir nakışla süsleyen kim ise, insanın midesini ve estetik zevkini yaratan da O’dur. İki ayrı varlığı (süslenen ile süsü takdir eden) birbirine böyle tam uyumlu şekilde bağlamak, ancak **her ikisinin de sahibi olan tek bir Zat’ın** işi olabilir.

Bir narın içindeki tanelerin inci gibi dizilişindeki nakış, “Beni kim yarattıysa, bütün narları O yaratmıştır” der. Çünkü o nakış, bir narın içinde değil, yeryüzündeki trilyonlarca narda aynı formülle tekrarlanır.

Bir tek meyvedeki nakışı yapmak için; o meyvenin genetiğini, ağacın biyolojisini, güneşin ışığını ve toprağın kimyasını bilmek gerekir. Dolayısıyla, o küçük meyveye o nakışı vuran, ancak **bütün kâinatı elinde tutan** Zat olabilir. Küçük bir nakış, koca bir kâinat fabrikasının

“imzası” hükmündedir.

külliyetleriyle gayet şaşaalı bir surette cemal-i rahmetini ve kemal-i rububiyetini gösterir.

Tek tek varlıklara bakmak bir hakikati gösterir; ama **hepsini birlikte görmek**, o hakikati kat kat büyütür. İşte “heyet-i mecmua” denilen şey budur: Parçaları değil, **bütün tabloyu görmek**. Tek bir çiçek veya meyve Allah’ın varlığını ispat ederken; yeryüzündeki bütün bağların, baharların ve ormanların aynı anda, aynı kusursuzlukla donatılması (**külliyetleri**) iki büyük sıfatı parlatır:

Cemal-i rahmet: Rahmetin güzelliğidir. Bu kadar süs, lezzet ve çeşit; Yaratıcının sadece “yaratmak” değil, yarattıklarını sevdiğini, onlara acıdığını ve kendi güzelliğini (cemalini) sanatıyla göstermek istediğini kanıtlar.

Rahmet sadece ihtiyaçları karşılamak değildir; **güzelleştirerek, sevdirek ve fazlasıyla ikram ederek vermektir**. Açlığı gidermek için kuru bir gıda yeterdi ama meyveler renkli, kokulu ve lezzetli yaratılmış. Yaşamak için sade bir sistem yeterdi ama çiçekler nakışlı ve süslü verilmiş. Bu neyi gösterir? Rahmet, sadece “yetiştiren” değil; **aynı zamanda güzelleştiren, süsleyen ve sevdirendir**.

Kemal-i Rububiyet: İdarenin kusursuzluğu, terbiyenin mükemmelliğidir. Rububiyet; yaratmakla kalmaz, **idare eder, büyütür, besler ve devam ettirir**.

Şimdi bakalım: Milyarlarca canlı aynı anda rızıklanıyor. Her biri farklı ihtiyaçlarla besleniyor. Hiçbiri unutulmuyor, şaşmıyor. Bir tek sistemi kurmak bile zor iken, bütün kâinatın aynı anda kusursuz şekilde idare edilmesi... Bu neyi gösterir? **Rububiyet eksiksiz, hatasız ve tamdır**.